

Naujus metus ir Kalėdas pasitinkant

Artėjant gražiausioms metų šventėms, dažnai savęs paklausiamo, kada geriau sakyti „kalėdų“, o kada „kalėdinis“. Labai aiškiai pasakyti, kada vartoti kilmininko formą, kada priesagos *-inis*, *-ė* būdvardį, gana sunku. Dažnai tam tikri žodžių *Kalėdų*, *kalėdinis*, *-ė* vartojimo atvejai yra subtilūs. Nuo seno buvo įprasta vartoti kilmininko formą, pvz.: *rudens atostogos*, *gimtadienio dovana*, *Velykų rytas*, taip pat ir *Kalėdų atostogos*, tad tais atvejais, kai nusakomas tam tikras daiktas ar konkretus veiksmas, skirtas tik tai konkrečiai šventei – Kalėdoms, teiktina kilmininko forma, pvz.: **Kalėdų pyragas, Kalėdų eglutė, Kalėdų dovanos, Kalėdų Senelis, Kalėdų staigmena** (geriau nei siurprizas!), **Kalėdų atvirukas** (ne atvirutė!), **Kalėdų koncertas, Kalėdų žaidimas** ir pan. Tačiau tais atvejais, kai kalbama apie Kalėdoms skirtą, bet kitu laiku vykstantį veiksmą, pvz., *kalėdinis žaidimas* gali būti žaidžiamas ir ne per Kalėdas, *kalėdine staltiese* užtiesti stalą galime ir po Kalėdų ir t. t., arba kai atsiranda dviprasmybių, pvz.: *Kalėdų prekyba, Kalėdų nuolaida, Kalėdų mugė* ir kt., labiau tinka priesagos *-inis*, *-ė* būdvardis *kalėdinis*, *-ė* (**kalėdinė prekyba, kalėdinė nuolaida, kalėdinis išpardavimas** ir pan.).

Taip pat kartais kyla klausimas, ar puošiame *naujametinę* ar *naujametę* eglutę. Šių žodžių vartosenoje yra paplitusios abi formos, tačiau pirmenybė teiktina dėsningesnėms galūninės darybos formoms (**naujametis**).

Taigi reikėtų nepamiršti, kad Kūčių vakarą valgysime **kūčiukus, prėskučius** (ne *šližikus* ar *kleckus*), laušime **kalėdaičius** (ne *plotkeles*), lauksime **Kalėdų Senio** (ne *Senio Šalčio*) ir sveikinkime ne tik su *šventomis Kalėdomis ir Naujais metais*, bet įvairindami kalbą prisiminkime ir kitus sveikinimo žodžius: *Sveiki sulaukę šventų Kalėdų, Naujųjų metų! Sveikinimai Naujųjų metų proga! Laimingų, linksmų šv. Kalėdų! Gerų švenčių!*